

Mai Világ

Független politikai napilap

Szerkesztőség és kiadóhivatal
Cluj, Str. Iuliu Maria 8
Telefon: 6-30.

Kilenc százalék

kamatot fog szedni az állam október elsejétől kezdve, az adóóktól, az 1927. évre esedékessé vált, de október elsejéig ki nem fizetett adóösszegek után. Az utolsó évnegyedre esedékes adók után pedig január elsejétől szedi az állam a kamatot. Így rendeli a pénzügyminiszter legújabb körrendelete.

Az egyenes adókról szóló törvény 116. szakasza valóban megengedi, hogy kamatot szedjenek az esedékessé vált adók után. S megengedi azt is, hogy olyan kiméletlenül hajtsák be az adókat, ahogyan megteszik. Se szeri, se száma az adóknak és köztük azok a legfájdalmasabbak, amelyeket nem vesz észre közvetlenül az adózó, mert akkor fizeti őket, amikor rágyújt egy cigarettára, amikor megiszja a levesét, amikor megiszik egy pohár bort, amikor elmegy a színházba, vagy a moziba, amikor postára ad egy levelet, amikor elutazik valahova, amikor házbért fizet és így tovább. Ma már alig van olyan egyszerű lépése az életünknek, amelyet ki ne pécezett volna az adószedő, a legravaszabb módokat eszelve ki az adóalany megfogására.

Aránylag magas munkabérek és fizetések mellett főként ezért silányabb a romániai polgár életstandardja, mint a hasonló reálbért vagy reálfizetést élvező külföldi kollégájáé. Ezért profitál kevesebbet a kereskedő, az iparos, a szabadfoglalkozású. Ha valami szemüles statisztikus kiszámítaná, mennyit fizetünk el adóba egy évben, a közvetett és közvetlen adók és illetékek fejében, akkor alighanem rájönnének a drágaságnak és a bizonytalan gazdasági helyzetnek egyik legfőbb okára.

Rendben van, az állam élni akar és szüksége van jövedelmekre. De vajon a kiadások apasztása nem volna-e elengedhetetlen feltétele annak, hogy államháztartásunk egyensúlyba kerüljön? És nem volna-e szükséges, hogy a kormány drákói szigorral vessen véget a közpénzekkel üzőt könnyelmű és bűnös játékoknak, amelyeket most — talán biztató jel — egymásután leplez le éppen a hivatalos sajtó? Nem volna-e ideje megadni az adózó számára azt a megnyugvást, hogyha már annyi adót fizet, akkor azt valóban közcélokra fordítják és nem sikkad el lelkiismeretlen, rossz hivatalnokok kezén?

Minden polgár számol azzal, hogy a közszükségletek ellátására jövedelméből le kell adnia bizonyos összeget. De ezek a pénzek jussanak igazán a közcélokra. A kiméletlen adóbehajtásnak azonban nagy szépséghibája, ha párhuzamosan nem látszik kiméletlen és válogatás nélküli üldözése minden visszaélésnek.

A spanyol király elleni merénylet álhír volt

(Cluj-Kolozsvár, szeptember 14. Saját tudósítónktól.) A kolozsvári reggeli lapok ma Párisból és Genfből keltezett táviratokban azt jelentik, hogy Madridban bombamerénylet következett el Alfonz spanyol király ellen. Alfonz király ma reggel sétakocsizásra indult adjutánsa kíséretében. Egy mellékutcában ismeretlen egyén bombát vetett a király autója elé. A király adjutánsa azonnal meghalt. A király halálosan megsebesült. Alfonz király azonnal eszméletét veszítette. Kórházba szállították. Azonnal megoperálták, de az orvosok szerint menthetetlen. A genfi jelentés szerint az Alfonz király ellen elkövetett bombamerénylet híre leirhatatlan izgalmat váltott ki az ott időző államférfiak soraiban. Olyan hírek is érkeztek, hogy a király meghalt. Madridban elrendelték az ostromállapotot és Primo de Rivera rendkívüli intézkedéseket tett a közrend biztosítására.

Ezeket a híreket a Cuvântul bukarestben tegnap este 7 órakor rendkívüli kiadásban adta ki a zágrábi és milánói jelentések nyomán.

A Cuvântul híre óriási izgalmat okozott Bucurestiben és a spanyol követség, valamint a román külügyminisztérium rögtön táviratilag érintkezésbe lépett Madriddal, rövid idő múlva kiderült, hogy a szenzációs hírből egy szó sem igaz és Alfonz spanyol király nagyszerűen érzi magát Madridban. A ma reggeli lapok éles támadásokat intéznek a Cuvântul ellen és az újságírói lelkiismeretlenség mintaképének állítják be ennek a hírek rendkívüli kiadásban való közlését. A kolozsvári lapok a Cuvântul rendkívüli kiadásának anyaga alapján jóhiszeműen közzétették az álhírt. Budapestről szintén megcáfolják a merénylet híreit.

Károly volt trónörökös édes anyjára bízta az örökség felosztását

(Bucuresti, szept. 14. Rador.) A Lupta szerint nem áll több lapnak az a híre, hogy Ferdinánd király végrendelete ellen Károly extrónörökös keresetét adott volna be. A volt királyi hereeg

levelet intézett Mária királynéhoz, kijelentve, hogy semmiféle ellenvetése nincsen arravonatkozólag, hogyan intézkedik édesanyja az örökség felosztásáról.

Egy kínai város nyolcvanezer lakosát utolsó szálíig leölték

Peking, szept. 14.) Kínában borzalmas vérengzés történt tegnapelőtt, amelynek méretei minden képeletet felülmúltnak. Sang-Sei városban, Unan tartomány északi kerületében a Feng Ju Siang néhány katonáját a polgárok

megölték. A katonaság erre körülvette a várost és annak minden lakosát, összesen nyolcvanezer lelket, férfit, nőt, agastyánt, gyermeket lemészárolták, a csecsemőknek sem kegyelmeztek.

Ma vannak a részleges választások

(Bucuresti, szept. 14. A Mai Világ tudósítójának reggeli telefonjelentése.) Ma lesznek a részleges választások. Megállapítható, hogy a kormány nem állított mindenütt jelöltet, de azért minden helyen mégis meg van a kormánynak a maga jelöltje, akit titokban támogat. A belügyminisztériumhoz érkezett jelentések szerint a választási harc meglehetősen heves lesz, miután a nemzeti parasztpárt teljes erejét koncentrált a részleges választásokra.

Storoginet megyében valószínűleg Mavrodit, a Monitorul Oficial igazgatóját fogják liberális programmal megválasztani. Doljban Radulescu nemzeti parasztpártit választják meg. Durustorban a kormány Papacosteát, a posta áverescanus vezérigazgatóját támogatja,

ki azonban liberális hajlandóságokkal bír. A durastori választások eredménye kétséges. Fogarashan elkeseredett küzdelemre van kilátás, miután Seisanu és Popovici Tascu kormánypárti jelöltek kívül Jonescu nemzeti parasztpárti jelölt is fellép. A liberális Popovici Tascát Stelian Popescu igazságügyminiszter támogatja. A baltii választások eredménye bizonytalan. Jasiban óriási botrány tört ki a választások miatt, miután a liberális jelölt, Lippa, a választások elkezdéséig prefektus volt Jasiban és ő készítette elő a választást. A nemzeti parasztpárt jelöltje nyílt levélben kijelentette, hogy visszalép, miután ilyen körülmények között előre biztosra tudható a zeredmény.

Pelletier ma Bukarestbe repül

(Páris, szept. 14. Rador) Pelletier, a hírneves francia repülő tegnap elindult európa körutjára, első állomása Bukarest lesz.

Románia kilép a Népszövetségből?

(Bucuresti, szept. 14. A Mai Világ tudósítójától.) A Cuvântul mai száma a magyar optánsperrel kapcsolatosan közli, hogy az egyik legutóbbi miniszter tanács, tekintettel arra, hogy az optánsper eredménye esetleg kedvezőtlen lehet Romániára nézve, elhatározta, hogy a per kedvezőtlen lefolyása esetén kilép a Népszövetségből. A Cuvântul híradásához hozzáfűzi azt is, hogy nagyon meggondolandó a kormány részéről egy ilyen súlyos lépés. A Cuvântul híradását mindenesetre fentartással közöljük.

Lupu szovjettárgyalásait megcáfolják

(Bucuresti, szept. 14. Rador.) Genfi román körök kategórikusan megcáfolják azt a hírt, hogy dr. Lupu szovjet politikusokkal tárgyalt volna. Bukaresti illetékes helyen hasonlóan cáfolják ezt a híresztelést.

Japánország erélyes lépése Csang-Cso-Lin kormányánál

(Páris, szept. 14.) Az Agence Indopacifique tokiói jelentés szerint Japán erélyes lépést tett Csang-Cso-Lin marsall kormányánál és követelte, hogy Mandzsuriában haladéktalanul vessenek véget a japánellenes mozgalomnak. Egyelőre még korainak tartják csapatok kirendelését, de valószínű, hogy a csendőrséget is igénybe veszik a japán lakosság megoltalmazására.

Rövidesen elkészülnek a román aranypénzek

Románia, Burileanu, a Banca Nationala kormányzója utján, már régebben megegyezett az Angol Bankkal aranypénzek verésére. Az érmeek veréséhez szükséges arany már megérkezett Londonba és rövidesen elkészülnek a 20, 25, 50 és 100 lejes aranypénzek, melyeken az elhunyt Ferdinand király arcképe lesz látható. A Dimineata jelentése szerint 800.000 fontsterling értékű aranypénzt fognak verni.

MAI PÉNZPIAC

A kolozsvári bankok ünnep miatt nem dolgoznak. A váradi bankok 3135-ös Zúrichet ajánlanak. Pénz 3130. Üzlet-telen ünnepi hangulat. Zúrichi nyitás (szept. 14.) Berlin 12332 és fél, Amsterdam 29780, Newyork 51862, London 2521, Páris 2038, Milano 2825, Prága 1537 és fél, Budapest 9070, Belgrád 912, Bukarest 321, Varsó 58, Bécs 510.

A cionisták a szovjet-üldözések ellen

Baselből jelentik: A cionista kongresszus hétfői utolsó teljes ülése jóváhagyta a politikai bizottság már ismertett javaslatait, majd tiltakozik az embertelen üldözés ellen, mely Moszkvából kiindulva a zsidó nemzeti mozgalmat el akarja pusztítani. Felszólítja az egész világ zsidóságát, hogy csatlakozzék a tiltakozáshoz és követelje a letartóztatott cionisták szabadonbocsátását.

Select
ALFONS FRIELAND

és

LIANE HAID

közkezdelt művészek

UTOLSÓ TÁNC

megható drámában.

Monopol Concordiafilm

Napokon keresztül étlen-szomjan bujdosnak a nádasai postácsalás gyanúsítottjai Tagadnak a letartóztatottak

(Cluj-Kolozsvár, szept. 14. A Mai Világ tudósítójától.) Értékelhető feltűnést keltett a Magyaránadason leleplezett postápanama, amelynek főszereplői eddigi megállapítás szerint Weisz Adolfné és testvére, Heimann Emanuel kolozsvári kereskedő. A panama leleplezése után, — mint ismeretes — úgy a nádasai postakísasasszony, mint testvére nyomtalanul eltűntek, később azonban rendre jelentkeztek az ügyészségen. Heimann Emanuel, akit tegnap tartóztattak le, Draghiciu rendőrigazgató személyesen vezette át a rendőrségre, ahol megkezdte kihallgatását, amely a késő esti órákig tartott.

Heimann tagadja bűnösségét. Vallo-másában kijelentette, hogy nem vett fe-összegeket, csak azt, amit a nővére saját fizetéséből küldött neki. Így tehát nem felel meg a valóságnak — állítja — hogy hamis pénzesutalványokat küldött volna részére hatalmas összegek erejéig mekárosítva az államot.

Draghiciu rendőrigazgató erőlyesen felteszi a kérdést, hogy miért szöktek meg a rendőrség elől, ha nem érezték magukat bűnösöknek. Heimann töredelmesen elmondja, hogy a vizsgálat megindulásakor Magyaránadason volt, de félt a rendőrségtől és ezért nővérével együtt három napon keresztül bujdosott az egeresi hegyek között, étlen-szomjan minden élő embert kerülve. Majd gyalogyszerrel Egeresről Kolozsvárra jöttek és egy Pata-utcaiban lakó nagynénjüknél kaptak szállást. Tovább azonban nem bírták a bujdosás izgalmait s önként jelentkeztek az ügyészségen.

A rendőrség szembesíteni fogja Heimann nővérével, aki tudvalevőleg jelenleg az ügyészség foglya és így a szembesítés után, amely elég izgalmasnak ígérkezik, minden bizonnyal új fordulatot fog venni a postácsalás ügye.

Select
ALFONS FRIELAND

és

LIANE HAID

közkezdelt művészek

UTOLSÓ TÁNC

megható drámában.

Monopol Concordiafilm

Esőköppen

Lei 850-tól

Trench-Coats

Raglan lei 3500

M. NEUMANN

férfi és fiúruházruház Cluj, Fátér

A szatmári püspökség miatt konfliktus tört ki Penescu vatikáni követ és a kormány között

(Bucueresti, szept. 14.) Néhány nappal ezelőtt közöltük Dolei pápai követ és a kultuszminisztérium cáfolatát Pázsitni Bonaventura aradi minorita rendfőnöknek szatmári koadjutorrá történt kinevezésével kapcsolatban. Ez a demontáció erdélyi egyházi körökben általános lepetést keltett, mert mindenki úgy tudta, hogy Pázsitni kinevezése — cum jure successionis — elintézett dolog s a szatmári püspökség már készült is jövő püspökének fogadtatására. A cáfolat után nyilvánvaló volt, hogy ismét a kulisszák mögött mozdult meg valami s borított fel egy kész helyzetet.

Ma teljesen beavatott forrásból a következőképpen világították meg Pázsitni elmaradt kinevezésének körülményeit:

— Két héttel ezelőtt már úgy a pápai nunciatura, mint a kultuszminisztérium koadjutorként könyvelte el az aradi minoriták rendfőnökét. Ennek a kinevezésnek mozgatója Penescu vatikáni követ volt, aki még Rómában baráti viszonyba került Pázsitnival, aki egy ideig a Vatikán magyar gyóntatója volt. Tudni kell

azt is, hogy Pázsitni kitűnően beszél románul.

— Pázsitni kinevezése általában igen nagy meglepetést váltott ki: azonban a kormány az utolsó pillanatban váratlanul akadályokat gördített, aminek két oka volt. Az első, hogy a konkordátum teljesen új helyzet elé juttatja a szatmári püspökséget s így a kormánynak kellemesebb a mai állapot, mikor egy két év óta ágybanfekvő agg vezető az ügyeket. A második az, hogy még a kinevezés perfektuálása előtt csomó befolyásos önjelölt jelentkezett, akiknek nem tetszett az, hogy Pázsitni megbízása öröklési joggal történt volna. A kormány a két oldalról jövő nyomás hatására megtagadta a kinevezés szankcióját, sőt vállalta azt is, hogy Penescuval emiatt éles konfliktus törjön ki.

— A helyzet e pillanatban az, hogy Penescu és a kultuszkormány között teljesen merev a viszony s nincsenek kizárva az ügy miatt nagyobb meglepetések sem.

Négy gyárhoz kormánybiztost nevezett ki a kormány

(Csernovitz, szeptember 14.) A kormány a csernoviczi papír, konzerv, textil és cipőgyár mellé Corneliu Olariu és Diani Lopigon személyében kormánybiztosokat nevezett ki. A kinevezést „a Romániában a részvénytársaságokra nézve fennálló törvények értelmében” indokolással látták el. A kormánybiztosokat a vállalatok kötelesek fizetni.

A kinevezéseket a legnagyobb aggodalommal fogadta a csernoviczi ipar, minthogy a kormánybiztosokra semmiféle szükség nincsen és kinevezésüknek nincs alapja.

Középkori kalóztörténetbe illő harccal foglalták el az oroszok a Costy hajót

A galaci sziguranca nyomozza a bűntársakat — Hogy folyt le a tengeri csata

(Galatz, szept. 14.) Néhány nappal ezelőtt jelentette a Mai Világ, hogy a galatzi kikötőből elindult Costy nevű gőzöst a szovjetek hatalmukba kerítették és emiatt diplomáciai konfliktus állott elő Szovjetországgal és a szovjetkormány között. Ma Galatzba érkezett a rendkívül érdekes esetnek egy szemtanúja, aki a következőket mondotta el a hajó elfoglalásáról:

A Costy a galatzi kikötő elhagyása után már jókora távolságot tett a Fekete-tengeren. Ekkor több lövés hallatszott, amely a gépészek szobájából jött. Öt ismeretlen egyén revolvérrel megtámadta a hajógépészt és kényszeríteni akarta, hogy Odessza felé irányítsa a hajót. Ugyanekkor a hajószemélyzet legénységének egy része az idegenek mellé állott és megtámadta a legénységnek másik részét, amely védekezni próbált.

A főkormányos segédjét egy revolverlövessel megölték.

Az idegenek azután Cambani hajóskapitány kabinjába hatoltak be és fölhívták, hogy kormányozza a hajót Odesszába.

A kapitány nem engedelmeskedett, mire őt is lelőtték.

Nem halt meg. Megkötözve a hajófenékre zárták.

A banditák ezután Filip főgépészt és feleségét rohanták meg és Filipet felesége szemelátára agyonlőtték, holttestét a tengerbe dobták.

Souceaaro első tisztet, aki az utolsó pillanatig védekezett, megkötözték úgy dobták a tengerbe.

Közben a fellázadt matrózok és a töb-

biek között szabályos harc folyt le, amelynek

mindkét oldalon több halottja és sebesültje volt.

Végül is a zendülők győztek és Odessza-ba vitték a hajót. A kikötőben számos hivatalos személy várta a hajót. Az öt idegen, akik nyilván úgy kerültek a hajóra, hogy

megvesztegették a tengerészek egy részét és már Galatzban, indulás előtt elrejtőztek a hajón.

most lejelentkeztek a szovjettengerésztisztjeinél és jelentést tettek a hajó elfoglalásáról. A sebesülteket a kapitány-nal együtt az odesszai kórházba szállították.

A galatzi állambiztonsági hivatal behatoló nyomozást indított annak megállapítására, hogy kik voltak a kikötőben a bolsevikki ügynökök cinkosai, de eddig semmiféle eredményt nem érttek el.

A hajó tulajdonjoga körül megindult a vita. A Xidias-cég önmagát tekintti tulajdonosnak, de

Szovjetországot azt állítja, hogy a hajó az övé és Vrangeli tábornok lázadás utján jutott hozzá, majd pedig az ellenforradalom bukása után eladta.

Az Izvestia azt mondja, hogy ők csak jogos tulajdonukat vették vissza. A görög kormány szintén igényt támaszt a hajóra, amelyet ezelőtt Dumitru Valianatunak hívtak. Érdekes, hogy az Izvestia szerint a szovjetkormány még arra is gondolt, hogy bírói úton kártérítést követel a hajó eddigi tulajdonosától, amiért mostanáig használta a hajót.

De Monzie szerint elmezavar miatt internálni kell Rakovszky szovjetkövetet

(Páris, szept. 14.) Az Avenir közli Monzie szenátor nyilatkozatát. Monzie, aki elnöke a francia-orosz adóssági tárgyalásokra kiküldött francia delegációnak, nyilatkozatában a következőket mondja: Rakovszky esetében nem arról van szó, hogy Rakovszky nagykövet maradt-e, hanem arról, vajjon Franciaország egyáltalán beengedheti-e a szovjet nagykövetét. Rövidesen szólva tehát szakításról van szó. Én azonban azt találok, hogy a kommunista veszélyt nem a szovjetnagykövetségen kell keresni, hanem a francia igazgatás hibáiban. Ha Rakovszkyt visszahívják, ez jel volna számomra, hogy leköszönjek az adóssági tárgyalásokra kiküldött francia delegáció elnöki tisztéről. Rakovszky közölte velem, hogy megbízást kapott arra, hogy beavatkozást kizáró szerződés megkötésére tegyen ajánlatot a francia kormánynak. Rakovszky ezt azért közölte velem, mert tudja, hogy én azt a nézetet képviselem, hogy Franciaország és Oroszország között addig nem kerülhet sor komoly és döntő tárgyalásokra, amíg Franciaország nem kap garanciákat arra, hogy felségjogait szabadon gyakorolhatja. Ha tehát Rakovszkyknak egyrészt az volt a szándéka, hogy Franciaország belső békéjét zavarja, másrészt ugyanakkor szerződés megkötését akarta felajánlani e béke biztosítására, akkor nem kiutasítani, hanem internálni kell őt, mert elmezavar esetével állunk szemben.

SZÍNHÁZ - MOZI

Boross Géza és Kükény Ilona kabarétársulata kedden este mutatkozott be a Magyar Színházban, felejthetetlen estét szerezve a zsufolásig megtelt színház közönségének. Csupa derű, csupa szellem, szikrázó ötletek, a legpazarabb jókedv szövi át egész műsorukat. Ma este a keddi műsort ismétlik meg. Csütörtökön este teljesen új műsort fognak bemutatni, amelyet pénteken ismételnék meg.

A színházi iroda hírei

Szerda: Boross Géza és Kükény Ilona kabarétársulatának előadása. A. bérlet.

Csütörtök: Boross Géza és Kükény Ilona kabarétársulatának harmadik estéje. B. bérlet.

Péntek: Boross Géza és Kükény Ilona kabarétársulatának bucsufellépése. C. bérlet.

Szombat: Cirkuszhercegnő. (Kolbay Il-dikó, Tompa Béla vendégjátéka. A. bérlet.

Egy nagy tragikus színész

A kolozsvári közönségnek egy nagy tragikus színész van alkalma megismer-ni. Ma utoljára adják az Urániában az Apák és fiak című filmet, amelyben Schildkraut Rudolf, a bécsi Burgtheater egykori nagy színésze, játssza a vezető szerepet, az öreg zsidó hatalmas alakját.

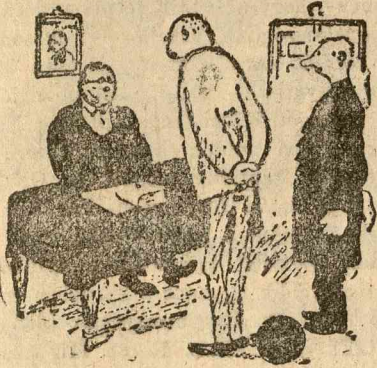
Schildkraut egyike a legváltozatosabb skálájú színészeknek. Különösen a meg-hasonlított, komor jellemek ábrázolásában nagy. Az egykori eszászár város közönségének legünnepeltebb színésze volt s ma egész Amerika hódol művészetének.

A gheftó filmjében, amelyben két világ áll szemben egymással, Schildkraut valóban két világ határszélén áll és alakja egészen a tragikum teljességéig magasodik fel.

Dobozokat,
posta és
vasuti ládákat
promi szállít a
„LEMNOS” LADAGYÁR
Cluj. Calea Moșilor 23. Telefon 645

HIREK

Mentő tévedés

—Maga éjnek idején bemászott egy idegen lakásba.

— Azt hittem kérem, az én lakásom!
— Jó, de mikor egy asszony belépett, maga rögtön kerekelt oldott!

— Azt hittem kérem, az én feleségem!

Letartóztatták a sikkasztó Maieran főhadnagy büntársait — Hamis utalványokkal többmillió lejjel károsították meg az államot

(Csernovitz, szept. 14. Saját tud.) Hirt adtunk arról a nagyarányú sikkasztásról, melyet a megszökött Maierau főhadnagy követett el a 8. hadosztály hadbiztonságánál. A vizsgálat Maierau gazdasági főhadnagy szökése után teljes erővel megindult és eddigi eredménye gyanánt mint büntársakat letartóztatták a hatóságok dr. Kimelmann Mózes ügyvédet és Merdler hadseregszállítót, kiket azzal gyanúsítanak, hogy ők vették fel hamis utalványok alapján az elsikkasztott pénzeket.

A főbűnös Maierau gazdasági főhadnagy, ki az osztrák-magyar hadsereg őrmesteréből tisztí rangra vitte, ugy látszik, már régebb óta készült a szökésre és gondosan előkészítette útját, hogy a hatóságok ne tudjanak nyomára akadni. A vizsgálat eddigi állása szerint Maierau hamis utalvással külföldre szökött a sikkasztott milliókkal.

Apateanu hadbiztonsági őrnagy a vizsgálat során megállapította, hogy Maierau főhadnagy egyben 1.425.000 lejes és másizben 900.000 lejes hamis utalványt intézett a csernovitzi pénzügyigazgatósághoz, amelyet Himelmann ügyvéd és Merdler hadseregszállító vettek fel számára a Moldova de Sus gabonabevásárló cég nevében.

Dr. Kimelmann és Merdler, kik jelenleg a 8-ik hadosztály börtönében vannak, ártatlanságukat hangoztatják, de egyelőre a vizsgálat eredményei annak ellentmondanak. Ugy Kimelmann ügyvédnek, mint Merdler hadseregszállítónak jelentékeny vagyona van, melyből, ha a bűnrészességet rájuk lehet bizonyítani, az állam kára teljesen megtérül.

— Majláth püspök Kolozsváron. Gróf Majláth Károly gyulafehérvári püspök Budapestről jövet tegnap átutazott Nagyváradon és Kolozsváron. Mindkét állomáson magasabb papi tisztségek viselői várták az ősz főpapot, így Nagyváradon Mayer, Kolozsváron Balázs kanonok. Majláth püspök hosszabban elbeszélgetett a pályaúdváron hűveivel, majd tovább utazott rezidenciájának székhelyére.

— Betöltik a megüresedett diplomáciai állásokat. A Politica értesítése szerint Oromolu, a Banca Nationala volt kormányzóját berlini követté, Petrescu Co-

Nyolc hulla a Dunán

(Galac, szept. 14.) Ma reggel a Duna vize észrevehetően nőni kezdett. A víz emberi holttesteket és barmokat sodor bizonyára a bukovinai árvizek áldozatait. Ma nyolc hullát fogtak ki a halászok, amelyeknek személyazonosságukat nem lehet megállapítani. Teljesen a feloszlás állapotában vannak.

A szarvasmarhák és juhok hulláit számszámra cipelik a megáradt hullámok.

Uj bandába verődve garázdálkodnak a szétugrasztott rablóbandák maradványai

Borzalmasan megkínözzák és mindenükből kifosztják áldozataikat — Több század csendőr végzi az üldözést

(Cluj-Kolozsvár, szept. 14.) Az erdélyi és regáti bandák, amelyeknek vezetőit nagynehezen ártalmatlanná tette a hosszú üldözés, Bukovinába szivárogtak és ott újra egyesültek. Hetek óta páni félelem lett ur a moldovai faluban, mert a rablók hajmeresztő kegyetlenkedésekkel végzik sötét munkájukat.

A régi rablóromantika véres emlékei elevenednek fel a moldovai hegyek között. Az egész országrész lakossága rettegéssel várja a banditák támadását, amelyek különböző községekben és országutakon egyre sürűbben fordulnak elő. A rablók legutóbb elkövetett hajmeresztő tetteiről az alábbiakban számolunk be:

Éjfél támadás

Az elmúlt éjszaka a Csernovietől nem messze levő Dubánti község lakosságát a falun áthaladó szekerek megdöbbenve értesítették, hogy rablók az éjszaka folyamán megtámadják a községet.

A közelben nem lehet fegyveres segítséget kapni és így az előre bejelentett rablótámadás érthetően megrémítette a falu lakosságát, amely már

a kora esti órákban bezárkózott és remegve várta a történéseket.

Éjfél felé Poster Mózes koreszmáros házában ajtaján dörömbölés hallatszott. A szobában szorongók a dörömbölés zajára ijedten az ágy alá és butorok mögé bujtak, majd nemsokára a bezuzott ajtón keresztül 12 marcona állig felfegyverkezett férfi lépett be a házba. Előráncigálták a halálsápadt koreszmárost ráordítottak:

ment Rómába, Boerescut ideiglenesen Londonba, Ghica jelenlegi külügyi államtitkárt a Vatikánhoz és Jakovszkit Bernbe nevezik ki.

— A kormány nem kért fel diplomátának ellenzéki politikust. Bucurestiből jelentik: Nemzeti parasztpárti körök ki-jelentik, hogy a kormány a pártnak egyik vezetőtagját nem kérte fel, hogy diplomáciai állásra vállalkoznék. Nem is tartják valószínűnek, hogy ilyen lépés fog következni.

— Ujabb gyermekparalízis megbetegedések. A közegészségügyi minisztérium jelenti: Ma a következő ujabb paralízis infantilis eseteket jelentik: Culenei (Bukovina) 1 eset, Tuta (Fogaras) 1 eset, Draganesti (Falticeni) 1 eset, Frana (Nagyküllő) 1 eset, Suceava 2 eset, Bukarest 10 eset. Bukarestben 145 esetet tartanak számon.

— Kormány megbízott vizsgálta felül kolozsvár város elmúlt évi számadásait. A Mai Világ adott hirt először arról, hogy a kolozsvári városi tanács saját kezéből bizottságot küldött ki az Osvada-rezsim működésének felülvizsgálására. Ez a bizottság meg is kezdte a munkáját, de a bizottságon kívül a kormány megbízásából Starak Victor Hugó közigazgatási vezérfelügyelő is felülvizsgálja a város ügyeit 1926-tól kezdve a jelenlegi városi tanács visszahelyezéseig.

— Hol a pénzed, nyomorult? A szerencsétlen ember szóhoz sem jutott, mert a rablók köteleket szedtek elő,

guzsba kötötték és a lábánál fogva egy gerendára akasztották, majd puskatussal és kutyakorbáccsal titlegelni kezdték.

A kinos halálfelelemben fetregő család tagjai nagy nehezen elárulták, hogy hová rejtették el az összekuporgatott pénzt és értéktárgyakat. A banditák mindenükből kifosztották a családot és valóságos orgiát rendeztek. Tökrészen távoztak a házból.

A következő támadás tegnap délelőtt játszódott le a Mepolacauti-Oresanii országúton. A rablók gerendát fektettek keresztbe az úton úgy, hogy az arrahaladó legközelebbi autó, amelyben Janicescu kisenevi kereskedő ült, kénytelen volt megállni. Ekkor az ut széléről fegyveres rablók ugrottak elő. A sofftort egy doronggal fejbe vágták, mindenükből kifosztották, majd nyomatlanul eltűntek az országút mellett húzódó erdőben.

A rablók kézrekerítésére több csendőrszázad koncentrációjával valóságos hajtóvadászat indult meg.

A hatóságok eddigi nyomozásának eredményéből az a gyanu merült fel, hogy a Bukovinában garázdálkodó rablóbanda tagjai a Terente, az Erdélyben közsírmert Niculita Haralambie és más leplezett rablóbandák szökésben levő tagjaiból állott össze.

— Megsemmisítik a kisajátított házhelyek eladását. A kolozsvári városházán megkezdtek a tisztviselőknek kiosztott házhelyek ügyében a felülvizsgálatot. Ugyanis számos esetben előfordult, hogy a tisztviselőknek kiosztott házhelyeket eladták, vagy eleserelték magánosokkal. Értesítéseink szerint az összes tisztviselők számára kisajátított házhelyek eladását meg fogják semmisíteni.

— Ujabb 70 vagon kukoricát kapnak a Móc-vidék inségesei. E hét folyamán ujabb miniszteri bizottság érkezik a Móc-vidék inséges állapotának megvizsgálására. Cipaiannu alminiszter a Móc-vidéken tett körutjáról visszatért a tapasztalatairól beszámolt Lapedatu és Tatarescu minisztereknek. Hodor Victor kolozsmegyei prefektus intervenciójára az eddig kiosztott 46 vagon kukoricán kívül még 70 vagon kukoricát kap a Móc-vidék és Kolozsmegye inséges lakossága. A kukorica valószínűleg a jövő hét folyamán megérkezik a megyébe.

— Másfélévi börtönre ítélt katona. A kolozsvári hadbíróság ma tárgyalta Kadie János szökött katona ügyét, aki 1920-ban a kolozsvári katonai raktárból szöveteket lopott. A hadbíróság másfélévi börtönre ítélte. Az orgazdasággal vádolt és távollevő Rosner Dávidot in contumaciam másfélévi börtönre ítélték, míg Karpanec Náthán kolozsvári szabót Dunca Jenő dr. védelme után felmentették.

— Egy altonai bankárt agyonlőtt a felesége. Hamburgból jelentik: Nors altonai bankárt, ki már régóta feszült viszonyban élt feleségével, az asszony agyonlőtte. A bankár válni akart és hét-fő reggelre lakásába rendelte a szállítókat, hogy butorait más lakásba szállíttassa. E közben a házastársak között hangos veszekedés támadt és az asszony, aki meg akarta akadályozni a butorok elvitelét, revolvert rántott és agyonlőtte férjét. A gyilkos asszony kihallgatásakor azt mondotta, hogy férje az utóbbi időben gyakran bántalmazta.

— A SPANYOL KIRÁLYNÉ A RÖVID SZOKNYA ELLEN. A bu-bihaj meg a rövid szoknya ellen időnként föl-fölzendül egy hadizenet, hogy visszaállítsák a régi erkölcsöket. Most a spanyol királyné maga lép sorompóba, hogy legkatholikusabb országában fölvegye a harcot a divatozó rövid szoknya ellen s az egyházat támogassa küzdelmében.

Egy spanyol újság így ismerteti a mozgalmat:

— A katolikus egyház megindított harcát a mai női divat szabadsága és szemérmelensége ellen két határozat pártfogó segítő elő: Victoria Eugénia királyné, Öfelsége és idősebbik leánya, Beatrix infánsnő. E két feleséges személy fogatoson óhajt kezére járni az egyháznak. Elhatározták, hogy jó példával járjék elől, csak olyan ruhákat visel, melyek alkalmassak arra, hogy a jó erkölcsöket újra meghonosítsák ebben az országban s utánzásra találjanak, főként a főrangú hölgyek körében. A deréknek magas nyaka van, bő hosszú ujj, a szoknya csak tizenkét hüvelyknyire van a földtől. Remélik, hogy az új divatot, noha egyáltalán nem lesz kötelező, az udvar és a diplomáciai testületek hölgyei szíves-örömmel elfogadják. A királyné ruhája arannyal szegélyezett, stílusa nagyon hasonlít azokhoz a velencei ruhákhoz, melyeket a dogék ragyogó korában hordtak az ottani hölgyek.

— Egy kisgyermek az utcséli árokba fulladt. Borzalmas szerencsétlenség tartja izgalomban a hunyadmegyei Felsőszálláspatak községét. Anton Zsigmond 1 és fél éves kislánya János, a ház előtt játszadozott. Szülei örömmel nézték gyermeküket. Egy óvatlan pillanatban azonban a gyermek beleesett a ház előtti egy méter mély árokba, amely a multheti esőzés folytán szintűltig megtelt vízzel. Később midőn a szülők keresni kezdték gyermeküket, csak kis hulláját találták meg az árokban.

— Sirások párbaja. A Wolff ügynök-ség jelentése szerint Mexikóban a Dolores temető két sirásója véres harcot vívott egymással egy szerelmi ügyből kifolyólag. A két sirásó először revolverekkel lövöldözött egymásra, majd késekkel próbálták egymást elpusztítani. A harc zaja a rendőrséget is a temető közelébe esalta és a súlyos sebekből vérző sirásokat ártalmatlanná téve, kórházba szállította.

Christofle & Co Páris

világhírű evőeszköztár
gyönyörű kivitelben készült legfinomabb minőségű

evőkészletek

első szállítmánya megérkezett és vételkényszer nélkül megtekinthetők egyedüli árusítás:

Henry S. Braunfeld

Király-udvari ékszerész, Cluj, Piața Unirii (Főter) 15. Telefon 6-43.

Fogadjunk...

— Fogadjunk, el sem hiszi, ha mondom, hogy nem lehet már élni az anarchistáktól...

— Hát hiszen éppen ezt akarják ök...

— De nézze Pancser ur, a világ már békét szeretne...

— És úgy is csinálják a dolgokat?

— Majdnem úgy, Pancser ur. Ime Sacco és Vanzetti már békén pihenhetnek, s a bécsi forradalom eseteit is békességben tértek meg őseikhez, szóval sok minden történik a világon a béke érdekében...

— A Schultze-Mischajewszky ítélet?

— Ez is a béke kedvéért van... Schultze négy évig békében, gond nélkül élhet. Ha a kölesművelés sikerült volna, akkor sem kereshetett volna ennyit...

— De mit tetszik ahhoz szólni, hogy Lupu miniszter ur, ki itthon a liberális kormány tagja, külföldön a szovjet megbízottal tárgyal. Hogyan jut el ide?

— Ez a modern technika vívmánya, Pancser ur?

— A modern technikáé?

— Ugy van Pancser ur. Egyik ember megérkei a vonaton utatársától, hova utazik. Mire az így felel:

„Krakóból utazom Lembergbe...”

Mire a másik nagy lelkendezve felkiált: „Milyen nagyszerű dolog a technika vívmánya. Ime Ön Krakóból utazik Lembergbe, én pedig Lembergbe Krakóba utazom és egy kupéba ülhetünk...”

— Ha-ha-ha, nagyon jó kérem, szóval az egyik hűbár vonatra ült?

— Akárcsak Lupu ur és csak a leszállásnál fogja ezt megtudni Pancser ur és egyelőre ebben is maradunk...

Vizbe ölette gazdag nagynénjét

(Déva, szept. 14.) Érdekes bűnügy foglalkoztatta a napokban a dévai törvényszék egyik tanácsát, — Mánics Petru livazényi koreszmárosnak egy öreg, beteges, de gazdag nagynénje volt, ki unokaöccsére iratta vagyonát azon kötelezettséggel, hogy ez életfogytiglani tartást adjon neki.

Mánics szeretett volna a vagyon maradni, de tartást nem adni. Ezért f. évi április 28-án leitatott koreszmájá

ban egy 20 éves Holtea Vasilie nevű suhancot, akit felbérelt azután, hogy nagynénjét a Zsil-folyó hús hullámaiban tüntesse el.

A részeg fiú kötélnek állott. A gyilkosság azonban kitűdött és így került az ügy a dévai törvényszék elé, amely Mánics Petrut gyilkosságra való felbujtásért 8, Holtea Vasiliet, a gyilkost pedig 4 évi fegyházra ítélte. — Mindkét vádlott felebbezett.

Többmillió lejt vett fel hamis váltókkal és megszökött a cégjegyző sportmecenás

(Galac, szept. 14.) A városban sűrű egymásutánban történnek a nagyméretű panamak és sikkasztások. A mai nap folyamán újabb szenzációs eset történt. Abramovici, a Dunarea belföldelgőző vállalat cégvezetője több váltó és nyugta meghamisításával sok millió lejt vett fel bankoktól és magánosoktól, azután pedig megszökött.

Néhány évvel ezelőtt szerződtette a vállalat Abramovici, aki rövid idő alatt megszerezte a részvényeseknek és Simiovi vezérigazgatónak bizalmát. Hamarosan cégvezetővé léptették elő és rábízta a vállalat vezetését. Senkisé gyanította, hogy Abramovici a cégjegyzői jogosultsággal és a társaság pecsétjével visszaélve nem létező nevekre váltót állított ki és azokat vállalata cégjegyzőjével és a vezérigazgató aláírásának hamisításával zsírálta, azután pedig különböző bankoknál leszámítottatta. Abramovici leveleket küldött a bankoknak, amelyeknél a vállalatnak folyószámlája volt, kérve, hogy az elfogadványokat számítsák le és az ellenértéket Abramovici cégjegyzőnek fizessék ki. Így azután a cégjegyző milliókat vett fel.

Rövid idővel ezelőtt változás állott be a vállalat vezetésébe, amennyiben a vezérigazgató mellé egy Buchole nevű nagykereskedőt is delegáltak. Pár nap előtt ellenőrizte a levelezést és a Banca Galatilor címére kiállított levelet talált, amely szerint a bank fizessen ki 50.000

lejt, egy elfogadvány ellenében, amelyet Bercevic mézárós irt alá és a vállalat zsíralt. A nagykereskedő elment a bankhoz és ott nagy meglepetésére közölték vele, hogy sok százezer lej értékű váltója van ott a vállalatnak.

A felelősségre vont cégjegyző bevallotta bűnét a nagykereskedőnek és nyilatkozatot irt alá, amely szerint a károkat egy házának eladásából meg fogja téríteni. Az összes hamisított váltók összegét 1.000.000 lejben jelölte meg. Másnap konstaltak újabb 600.000 lejes hamisítást, harmadnapon újabb 900.000 lejt és így tovább. A hamisításnak tulajdonképpen a bankok az áldozatai, mert hiszen a vállalat a törvény szerint nem felelős a hamis cégjegyzővel zsíralt váltókért. Eppen ezért a bankok bűnvádi feljelentést tettek és kérték a bűnös letartóztatását. Házkutatást rendeztek el, de mire a rendőrök megérkeztek Abramovici eltűnt. Végig kutatták az összes rokonait és ismerőseit, de nem akadtak nyomára. Országos köröző levelet adtak ki ellene.

A rendőrség megállapította, hogy Abramovici fényűző életet folytatott, nagy összegekben kártyázott és lakását fantasztikus pazarlással rendezte be. Nemrég egy Citroen autóbilt vásárolt, ami mindenkinek feltűnt, mert hiszen fizetése mindössze havi 10.000 lejt tett ki. Abramovici elnöke és mecenása volt az Amateur sportegyletnek és esete óriási szenzációt keltett a városban.

A segéd ur benzinnel teleitatta és meggyújtotta a kis inas ingét

Hat hónapig feküdt és nem akar hazudni a bíróság előtt

(Budapest, szept. 14.) A büntetőtörvényszék tegnap tárgyalta Kocsis Ferenc asztalossegéd bűnügyét, amely általában jellemzi a kíméletlenséget, melyel az inasgyerekekkel bántani szoktak.

Az ügyészség gondatlanságból okozott súlyos testi sértés vétségével vádolta Kocsis Ferencet. A vád szerint az asztalossegéd a Váci-uti Rothmüller-féle fémáru gyár asztalosműhelyében a múlt év áprilisában a munka befejezésekor szivarra gyújtott, utána az égő gyufát elhajtította és a gyufa lángalobbanította Schmidt Bernát asztalosinas ingét. Az inas benzinnel mosta épen le kezéről a ráragadt festéket, az égő gyufa a hátára esett, benzines kezével odakapozta és ez okozta a tüzet. Az inasgyerek olyan súlyos égési sebeket szenvedett, hogy több mint hat hónap múlva épült csak fel.

Kocsis Ferenc a bíróság előtt azzal védekezett, hogy a mosdóteremben szabad dohányozni, a gyufát pedig a háta mögé hajtotta és nem láthatta, hogy az inasgyerek benzinnel mossa a kezét.

Schmidt Bernát egészen másként adta elő az esetet.

— A segéd ur a mosdó mellé állított — mondta —, egy piszkos kabátot terített a vállamra, arra benzint öntött és

egy kefével tisztogatta a foltokat. Kértem, hogy hagyja már abba a tisztogatást, mert az ingem átázott és esupa benzinnel a hátam. Kocsis kinevetett, levette a kabátot a vállamról, gyufát gyújtott és az égő gyufát az ingemhez érintette. Hogy azután mi történt, nem tudom, mert eszméletemet veszítettem. Amikor a tárgyalásra megidéztek, Kocsis megfenyegetett, hogy úgy valljak, mint ő, mert különben engem is becsuknak.

— Hogy bánt magával Kocsis Ferenc? — kérdezte az elnök.

— Bizony, sohasem bánt velem valami nagyon jól, — válaszolta Schmidt Bernát. — Most a folyosón is megszöklött és azt mondta, hogy egyezünk ki, de én kijelentettem, hogy a bíróság előtt nem fogok hazudni.

Frei József asztalossegéd tanuvallo-másában elmondta, hogy Kocsis Ferenc igen goromba tréfákat engedett meg magának a kis inasgyerekek szemben.

— Én is többször figyelmeztettem Kocsist — vallotta a tanu, — hogy ezeknek a durva tréfákozásoknak nem lesz jó végük.

A bíróság újabb tanuk megidézése végett a tárgyalást elnapolta.

SPORTVILÁG

Bomlási hírek a Sport-szövetségnél

A Fulgerul engedetlensége és az a körülmény, hogy az FSSR letiltása dacára Lengyelországban játszik, — második mérkőzését Varsó válogatottja ellen 3:2-re megnyerte, — súlyos komplikációkkal fenyeget. Köztudomású, hogy a Fulgerul, illetve annak harcias vezetője, Slatinescu kapitány mögött az ONER vagyis a román Testnevelési Tanács áll, amely szeretné a maga kezébe venni a román sportélet közvetlen irányítását. Megismétlődik ugyanaz a küzdelem, melyet nem rég Magyarországon láttunk az OTT és az MLSz között. Mig azonban ott elvi alapon folyt a harc, addig nálunk sehogy sem tudjuk azt az elvi bázist felfedezni. Attól félünk, hogy eszupán hatalmi és személyi kérdések irányítják ezt a folyamatot. Tény az, hogy mindenféle híre terjedt önálló futball-szövetség és más önálló szövetségek létesítésének, ami talán nem is volna olyan nagy baj, de féltő, hogy a változás nem megy majd megrázkódtatás nélkül, aminek pedig csak a sport vallaná kárát. Egyelőre folyik a harc és ugy-látszik, Erdélyben várakozó álláspontra helyezkednek az illetékesek, legalább is erre vall az a körülmény, hogy hetek óta nem dolgoznak. Szeptember közepe van, a bajnokságnak még híre-hamva sincs, ugylátszik, nem is igen akarják, hogy legyen. Ez már a bomlás jele, ami annál szomorúbb, mert éppen Kolozsvárt kezdődik, amelynek Erdély sportéletében vezető szerepet kellene játszania.

APRÓHIRDETÉSEK

Egy-zeri közlésnél egy szó 5 lej, vastagabb betűvel 10 lej. Legkisebb apróhirdetés 50 lej. — Álláskeresőknek 50% kedvezmény. Apróhirdetések díja előre fizetendő. Jelzés levelet csak úgy továbbítunk, ha portóbélyeg mellékelve van.

Kovács Balint műmalma Cluj, keres azonnali belépésre egy elsőrangú főmolnár és két molnárt. Jelentkezni személyesen.

Eladó olcsón 1 szekrény, kihúzó asztal 4 székekkel, két kis irodai szék, tulipános láda, etazser, fehér paraván és állvány. László, Rakóczi-ut 37.

Eladó sürgősen egy rövid bécs zongora. Str. Horea (Csaba-ut) 41.

Perfekt román magyar gépiró, levelező órakra ügyvédi állást keres. „Isegítő” jelige a kiadóba.

Két zold urileány teljes ellátást kaphat családjál. Cim a kiadóban.

Tanulót villany- és rádiószerező szakmában alkalmaz „Constructio” mérnöki iroda P. Unirii 6.

Menyasszonyok, vőlegények szerencsések lesztek, ha ékszeri és jegygyűrűt Markovitsól vesztek. Cluj, Fő-ter 6.

Megjöttek! Legújabb divatu női télikabát modellek, az olcsóságról közismert Park áruházba, Cluj Malom-u. 6. ahol a legelőnyösebb feltételek mellett vásárolhat, ugyanott férfi-, női- és gyermekruhák nagy választékban.

Gyermekek sportkocsik, autók, hajtányok, triciklik és gyermekjátékok szép és erős kivitelben Kendoff István gyermekkocsi üzemeiben nagyban és kicsinyben a legolcsóbb árban kaphatók, Strada Noua (Uj-utca) 20.

A könyvpiac szenzációja „A fejedelmi ház vagy Klárka, a halálraítélt mánás leánya” nagyszerű történelmi regény János Zsigmond erdélyi fejedelem korából. Eddig 50 füzet jelent meg. Az egész mű 80 füzet. Egy füzet 3 lej. Kapható minden újságárúsnál helyen. Kiadja Polonyi Albert Cluj.

Kirakatát ha kevés áramfogyasztással legjobban akarja világítani, szereltesse a „Constructio” mérnöki irodával. Piata Unirii 6. Telefon 83.

Százötven hazárdjátékos a bíróság előtt

(Berlin, szept. 14. Saját tud.) Szeptember 22-én kezdődik meg a berlini törvényszéken az a hatalmas per, melynek 150 vádlottja, — a jó társaságból való hölgyek és urak, — minden valószínűség szerint súlyos büntetéseknek néz elébe. Ugyanis az 1919-es évi szerencsejátékról szóló törvény szigorú intézkedéseket foganatosított a hazárdjátékosok ellen. A berlini rendőrség külön kártya különítményt létesített, mely a klubok kártyaszobáit is ellenőrzi és főképen megállapítja a kártyások vagyonát és jövedelmét. Ugyanis mindazok, kik a kártyázást iparszerűleg üzik, a szerencsejátékról szóló törvény értelmében egy évi fogsággal és 200.000 márka pénzbüntetéssel sújthatók és azonkívül polgári jogaikat is elvesztik, sőt büntetésük kitöltése után dolgozóházakba utalhatók. Érthető tehát, ha a berlini kártyaper az egész világ hazárdjátékosainak figyelmét magára irányítja.

Rádió és alkatrészek

legelőnyösebben

Constructio

mérnöki vállalatnál Cluj

Piața Unirei 3.